

Vergaderjaar 2008–2009

31 703

Homogene Groep Internationale Samenwerking 2009 (HGIS-nota 2009)

Nr. 3

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 4 november 2008

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken¹ heeft een aantal vragen voorgelegd aan de regering over de Homogene Groep Internationale Samenwerking 2008 (HGIS-nota 2009) (Kamerstuk 31 703, nrs. 1–2). De regering heeft deze vragen beantwoord bij brief van 30 oktober 2008. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Ormel

De adjunct-griffier van de commissie,
Van Toor

¹ Samenstelling:

Leden: Van Bommel (SP), Van der Staaij (SGP), Wilders (PVV), Waalkens (PvdA), Van Baalen (VVD), Çörüz (CDA), Ormel (CDA), voorzitter, Ferrier (CDA), Van Velzen (SP), De Nerée tot Babberich (CDA), Haverkamp (CDA), Blom (PvdA), Eijssink (PvdA), Van Dam (PvdA), Dezentjé Hamming-Bluemink (VVD), Irrgang (SP), Knops (CDA), Boekstijn (VVD), Voorde-wind (CU), Pechtold (D66), ondervoorzitter, Ten Broeke (VVD), Van Raak (SP), Gill'ard (PvdA), Thieme (PvdD) en Diks (GL).

Plv. leden: De Wit (SP), Van der Vlies (SGP), de Roon (PVV), Vermeij (PvdA), Van Miltenburg (VVD), Omtzigt (CDA), Spies (CDA), Aasted-Madsen-van Stiphout (CDA), Van Dijk (SP), Ten Hoopen (CDA), Jonker (CDA), Besselink (PvdA), Leerdam (PvdA), Arib (PvdA), Neppérus (VVD), Lempens (SP), Schermers (CDA), Griffith (VVD), Wiegman-van Meppelen Scheppink (CU), Koşer Kaya (D66), Van Beek (VVD), Gesthuizen (SP), Samsom (PvdA), Ouwehand (PvdD) en Vendrik (GL).

Kunt u een overzicht geven van de geraamde uitgaven voor 2009 per partnerland uitgesplitst over begrotingssteun, per sector en overige uitgaven? Waarom wordt dit overzicht niet standaard meegenomen, zoals de Kamer al eerder heeft gevraagd?

Hierbij treft u het gevraagde overzicht aan. Het overzicht zal voortaan standaard in de HGIS-nota worden opgenomen.

GERAAMDE ODA UITGAVEN PARTNERLANDEN 2009

Afghanistan		Congo	
Overig	52 800 000	Overig	1 900 000
Totaal	52 800 000	Totaal	1 900 000
Albanië		Egypte	
Overig	5 810 000	Overig	12 881 000
Totaal	5 810 000	Totaal	12 881 000
Armenië		Ethiopië	
Overig	1 380 000	Overig	31 198 000
Totaal	1 380 000	Totaal	31 198 000
Bangladesh		Georgië	
Overig	65 050 000	ABS	2 500 000
Totaal	65 050 000	Overige	1 225 000
		Totaal	3 725 000
Benin		Ghana	
ABS	10 000 000	ABS	25 000 000
SBS-Onderwijs	2 500 000	SBS-Gezondheid	18 000 000
Overige	19 250 000	SBS-Milieu	7 000 000
Totaal	31 750 000	Overig	19 891 000
		Totaal	69 891 000
Bolivia		Guatemala	
ABS	5 000 000	Overig	16 900 000
SBS-Onderwijs	6 000 000	Totaal	16 900 000
SBS-Milieu	3 240 000		
Overige	33 580 000		
Totaal	47 820 000		
Bosnië & Herzegovina		Indonesië	
Overige	12 500 000	Overig	115 594 000
Totaal	12 500 000	Totaal	115 594 000
Burkina Faso		Jemen	
ABS	25 000 000	Overig	26 480 000
SBS-Onderwijs	7 000 000	Totaal	26 480 000
Overige	20 250 000		
Totaal	52 250 000	Kaap Verde	
		SBS-Onderwijs	3 500 000
Burundi		Overig	300 000
ABS	10 700 000	Totaal	3 800 000
Overig	2 040 000		
Totaal	12 740 000	Kenia	
		Overig	15 400 000
Colombia		Totaal	15 400 000
SBS-Milieu	5 265 000	Macedonië	
Overig	12 879 000	ABS	7 000 000
Totaal	18 144 000	Overig	4 740 000
		Totaal	11 740 000
Mali		Senegal	
ABS	10 000 000	ABS	10 000 000
SBS-Gezondheid	4 000 000	SBS-Milieu	12 400 000
SBS-Onderwijs	25 000 000	Overig	7 425 000
Overig	20 143 000	Totaal	29 825 000
Totaal	59 143 000		

GERAAMDE ODA UITGAVEN PARTNERLANDEN 2009

Moldavië		Soedan	
ABS	5 000 000	Overige	81 200 000
Overig	2 401 000	Totaal	81 200 000
Totaal	7 401 000	Sri Lanka	
Mongolië		Overige	1 020 000
Overig	8 200 000	Totaal	1 020 000
Totaal	8 200 000	Suriname	
Mozambique		Overige	44 505 000
ABS	18 000 000	Totaal	44 505 000
SBS-Gezondheid	3 500 000	Tanzania	
SBS-Water	5 500 000	ABS	30 000 000
SBS-Onderwijs	15 000 000	SBS-Gezondheid	17 000 000
Overig	21 850 000	SBS-Goed bestuur en juridische sector	15 000 000
Totaal	63 850 000	SBS-Water	10 000 000
Nicaragua		Overig	8 378 000
ABS	12 000 000	Totaal	80 378 000
SBS-Gezondheid	2 750 000	Vietnam	
Overig	10 485 000	ABS	3 000 000
Totaal	25 235 000	SBS-Gezondheid	3 500 000
Oeganda		Overig	16 200 000
SBS-Onderwijs	14 000 000	Totaal	22 700 000
SBS-Goed bestuur en juridische sector	8 000 000	Zambia	
Overig	17 810 000	ABS	10 000 000
Totaal	39 810 000	Overig	43 148 000
Pakistan		Totaal	53 148 000
Overig	32 100 000	Zuid Afrika	
Totaal	32 100 000	Overig	38 100 000
Palestijnse Autoriteiten		Totaal	38 100 000
Overig	22 500 000		
Totaal	22 500 000		
Rwanda			
ABS	4 000 000		
SBS-Onderwijs	5 100 000		
SBS-Goed bestuur en juridische sector	2 300 000		
SBS-Ondernemingsklimaat	2 500 000		
Overige	22 600 000		
Totaal	36 500 000		

2

Wat zijn de grootste verschuivingen die binnen de HGIS hebben plaatsgevonden? Zijn er voor 2009 beleidsmatige keuzes gemaakt die tot een andere verdeling van budgetten hebben geleid tussen de HGIS-artikelen?

Afgezien van de toevoeging van extra middelen uit de begroting van Buitenlandse Zaken aan de HGIS-voorziening «Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties» op de begroting van Defensie zijn er tussen de HGIS-onderdelen op de diverse begrotingen geen beleidsmatige verschuivingen geweest. De verschuivingen binnen de begroting van Buitenlandse Zaken zijn toegelicht in hoofdstuk 5 (Begroting op hoofdlijnen) van de BZ-begroting.

3

Op welke wijze is de eindejaarsmarge (van € 46,2 miljoen in 2008) binnen de HGIS toegedeeld? Wordt de eindejaarsmarge weer toegevoegd aan die artikelen waarop in het voorgaande jaar geld was overgebleven? Zo nee, hoe en op basis van welke criteria is de eindejaarsmarge verdeeld? Is de

groeiruinimte van de totale HGIS als gevolg van BBP-stijging naar evenredigheid verdeeld over de verschillende HGIS-categorieën? Zo nee, hoe is deze ruimte van € 201,9 miljoen verdeeld?

De tranche 2009 van de eindejaarsmarge over 2007 bedraagt € 46,2 miljoen. Uitgangspunt bij de toedeling is dat de middelen beschikbaar komen voor de begroting waar de onderuitputting plaats vond. Zo is 41 miljoen toegevoegd aan de begroting van BZ waarvan € 26 miljoen aan non-ODA en € 15 miljoen aan ODA. Verder is € 2,5 miljoen (non-ODA) toegevoegd aan de begroting van V&W en € 2,7 miljoen (non-ODA) aan de begroting van EZ.

De HGIS-groei van € 201,9 miljoen bestaat uit € 177,8 miljoen ODA (koppeling aan BNP-groei) en € 24,1 miljoen non-ODA (prijscomponent BBP). De ODA-middelen zijn toegevoegd aan diverse onderdelen van de begroting van BZ, met name artikel 2.5 regionale stabiliteit en crisis-beheersing, artikel 2.7 goed bestuur en artikel 5.3 en 5.5 gender en reproductieve gezondheid. Ook gaat een deel naar de hogere toerekening aan ODA van de kosten voor eerstejaarsopvang van asielzoekers uit DAC-landen.

4

Kunt u een overzicht geven van de uitgaven voor het non-ODA deel van de HGIS als percentage van het BNP?

In onderstaande tabel zijn de gevraagde percentages weergegeven.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
HGIS/non-ODA-uitgaven in % van het BNP	0,28	0,26	0,25	0,23	0,22	0,22

5

Kunt u een overzicht geven van de hoogte van de ODA-bestedingen van Nederland in deze kabinetsperiode als percentage van het BNP, inclusief de extra in het coalitieakkoord toegezegde middelen voor internationale samenwerking?

In onderstaande tabel is de geraamde netto ODA-prestatie als percentage van het BNP weergegeven voor de jaren 2008 t/m 2011:

	2008	2009	2010	2011
Netto ODA in % van het BNP	0,80	0,81	0,82	0,83

6

Kunt u aangeven waaraan deze extra middelen uit het coalitieakkoord, bestemd voor internationale samenwerking, zijn besteed of worden besteed?

De extra middelen uit het coalitieakkoord zijn bestemd voor beleidsintensivering op het gebied van hernieuwbare energie. De uitwerking voor de invulling hiervan, de beleidsnotitie milieu en hernieuwbare energie in ontwikkelingsamenwerking, werd aan u aangeboden op 10 september jl. Hierin wordt aangegeven op welke wijze de intensivering gerealiseerd wordt. Er is sprake van vier sporen namelijk: a) directe investeringen; b) verduurzaming biomassa voor energiedoeleinden; c) beïnvloeden van het beleid van andere belangrijke partners; d) ontwikkelen van capaciteit en kennis in ontwikkelingslanden op het gebied van hernieuwbare energie. Bij de uitvoering zullen we samenwerken met door ons vertrouwde partners en wordt er gezocht naar een goede mix van internationale multilaterale instellingen, samenwerking met andere bilaterale donoren, NGO's

en private partners uit het bedrijfsleven. Speciale aandacht zal uitgaan naar de landen in de Grote Meren regio en Indonesië.

7

Wilt u – op het budget voor noodhulp na – de 5,2 miljard euro die u van plan bent in de bodemloze put van de ontwikkelingshulp te storten, investeren in belangrijkere zaken zoals belastingverlaging en de zorg voor onze ouderen in Nederland? Zo neen, waarom niet? Deelt u de mening dat de ongeveer 110 miljard euro die tot op heden door de Nederlandse overheid in de ontwikkelingshulp is gepompt al veel en veel te veel is? Zo neen, waarom niet?

Ook in 2009 zal Nederland 0,8% van het BNP investeren in ontwikkelings-samenwerking (ODA). Het kabinet acht ontwikkelingsamenwerking van wezenlijk belang om armoede in de wereld duurzaam te verminderen: vanuit solidariteit met de minder bedeelden en vanuit welbegrepen eigenbelang. Ik deel niet de mening dat Nederland tot op heden te veel ontwikkelingshulp heeft verstrekt. De uitdagingen van onze tijd, waaronder armoede en ongelijkheid, onveiligheid en de voedselcrisis, vragen om een gezamenlijke aanpak en grote investeringen. Daarom zal het kabinet in 2009 met kracht bijdragen aan het realiseren van de Millennium Ontwikkelingsdoelen. Dat betekent: investeren in fragiele staten, zodat ze niet terugvallen in conflict en uit de armoede worden getrokken; inzetten op de gezondheid en rechten van vrouwen; en meer aandacht voor economische groei en verdeling van de welvaart.

8

Kunt u per EU-land aangeven welk percentage van het BNP in 2009 beschikbaar wordt gesteld voor ontwikkelingshulp?

Nee, het is niet mogelijk om per EU-lidstaat precies aan te geven hoeveel ODA in 2009 beschikbaar zal worden gesteld. Nederland beschikt niet over dergelijke gegevens. Aan het ontwikkelingscomité van de OESO rapporteren de OESO-leden alleen over de ODA-middelen die in het voorgaande jaar zijn besteed. Een aantal lidstaten, waaronder Nederland, is in staat om te rapporteren over de in dat jaar aangegane committeringen. Deze gegevens worden echter in de rapportages nog niet uitgesplitst naar jaren.

De Europese Commissie heeft op basis van de jaarlijkse rapportage van de lidstaten over hun hulpinspanning – de zogenaamde Monterrey-rapportage – een inschatting gemaakt van de verwachte hulpuitgaven in de komende jaren. De laatste Monterrey-rapportage (*The Monterrey process on Financing for Development – the European Union's contribution to Doha and beyond, Annual progress report 2008*; SEC(2008) 432/2, april 2008) bevat een tabel (zie hieronder) waarin de Commissie op basis van de gerealiseerde hulpuitgaven over 2007 en informatie verstrekt door de lidstaten een inschatting maakt voor de komende jaren (2010–2013). De cijfers in de donkere vakken zijn gebaseerd op informatie versterkt door de lidstaten zelf en geven een goede indicatie van de verwachte hulpuitgaven. Het gaat hier om landen die al een meerjarige planning van de hulpuitgaven kennen. De andere cijfers zijn door de Commissie geschat op basis van de afspraken/streefcijfers over verhoging van de hulp die EU-kader zijn gemaakt; deze zijn dus onzeker. Mede op aandringen van Nederland zijn in mei 2008 Raadsconclusies aangenomen die alle lidstaten oproepen om een meerjarige planning op te stellen voor de verhoging van hun hulpuitgaven, conform de afgesproken doelstellingen.

Overigens heeft Noorwegen (geen EU-lidstaat) in de begroting voor 2009 een allocatie voor ontwikkelingssamenwerking voorgesteld die daadwer-

kelijk de 1% BNP-norm zal overstijgen en waarmee Noorwegen (samen met Zweden) duidelijk leidend is in het streven tot het verhogen van de ODA-inzet ver boven de internationale norm.

9

Kunt u een overzicht geven van de uitgaven van de Nederlandse inspanningen in Afghanistan in deze kabinetsperiode, met welke begrotingsvoorzieningen deze kosten gedekt zijn, en waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen ODA en non-ODA gelden?

Voor een overzicht van de uitgaven van de Nederlandse investeringen in de opbouw van Afghanistan verwijs ik u naar de website van het ministerie van Buitenlandse Zaken http://www.minbuza.nl/binaries/afbeeldingen-nieuw/themas/dossiers/nlosoverzichtjuli08_internet_050.808.pdf.

Dit betreft grotendeels ODA-uitgaven. De uitgaven die samenhangen met de ISAF-missie in Afghanistan treft u aan in de begroting van Defensie (hoofdstuk 2.2.1 Uitvoeren crisisbeheersingsoperaties – beleidsartikel 20). Van deze uitgaven kwalificeert slechts een deel als ODA (zoals uitgaven voor Provincial Reconstruction Teams).

10

Welke doelstellingen en resultaten voor 2009 heeft u opgesteld voor de gestarte Nederlandse politieke dialoog met Israël, waaraan in 2009 nadere invulling zal worden gegeven?

De eerste bilaterale consultaties tussen Nederland en Israël vonden plaats in juni 2008; het vervolg is voorzien in november 2008. Bij die gelegenheid zal overleg plaatsvinden over de verdere opzet van deze dialoog. De motie Van Baalen van 24 juni 2008 (21 501-02, nr. 834) zal hiervoor mede richtinggevend zijn. Tijdens de dialoog zal in elk geval gesproken worden over het Midden-Oosten vredesproces, mensenrechten en regionale ontwikkelingen, alsook over het beleid van derde landen in de regio.

11 en 12

Hoeveel extra middelen zullen er in 2009, 2010 en 2011 worden uitgegeven aan wederopbouw en goed bestuur in Afghanistan, het Grote Merengebied, de Hoorn van Afrika en het Midden-Oosten? Hoeveel geld van het wederopbouw budget van 299 miljoen euro in 2009 zal gaan naar respectievelijk Soedan, Afghanistan en de Palestijnse Gebieden?

Voor de landenprogramma's in Afghanistan, Grote Meren, Hoorn van Afrika en het Midden-Oosten staan de komende jaren voor de thema's wederopbouw en goed bestuur de volgende bedragen gepland:

	2009	2010	2011
Afghanistan	52,8	49,8	42
Grote Merengebied	21,7	21,6	23,5
Hoorn van Afrika/Soedan	81,2	90	65
Midden-Oosten	23,6	22,8	22,8

(bedragen in miljoen EUR)

Op dit moment zijn de volgende wederopbouwbudgetten voor 2009 voorzien in Soedan, Afghanistan en de Palestijnse Gebieden:

	2009
Soedan	81,2
Afghanistan	47,9
Palestijnse Gebieden	15

(bedragen in miljoen EUR)

Voor beide planningen geldt dat de meerjarige landenprogramma's ieder jaar worden beoordeeld op basis van de dan bestaande inzichten en mogelijkheden die zich voordoen, zie hierover ook vraag 107 over de Begroting. De hier weergegeven cijfers betreffen de landenprogramma's. In deze cijfers zijn programma's uit het Stabiliteitsfonds en programma's op het gebied van humanitaire hulp, waaruit eveneens activiteiten in deze regio's en landen zullen worden uitgevoerd, niet verwerkt. Voor een gedetailleerde uitsplitsing van uitgaven per partnerland op het gebied van wederopbouw wordt u voor 2009 verwezen naar het overzicht bij het antwoord op vraag 1 over de HGIS.

13

Welke aspecten moeten worden toegevoegd aan de nieuwe set richtlijnen die gericht zijn op het tegengaan van geweld tegen vrouwen, in vergelijking met de oude set richtlijnen?

De momenteel in de maak zijnde EU-richtlijnen gericht op het tegengaan van geweld tegen vrouwen zijn bedoeld voor het buitenlands beleid: zij dienen als instructie voor vertegenwoordigers van de EU en van EU-landen wanneer zij met de autoriteiten van derde landen in gesprek gaan over gebrekkige bescherming van vrouwen tegen geweld. De richtlijnen in kwestie zijn niet de vervanging of aanvulling van al bestaande richtlijnen, maar zijn nieuw. De richtlijnen zijn een aanvulling op reeds bestaande richtlijnen voor het buitenlands beleid inzake andere mensenrechtenonderwerpen, zoals foltering en bescherming van mensenrechtenverdedigers.

14

Hoe is de geschatte verdeling per jaar van de 65 miljoen ton CO₂ equivalenten buitenlandse emissierechten uit Clean Development Mechanism (CDM)- en Joint Implementation (JI)-projecten over de periode van 2008–2012?

Voor de verwachte 65 miljoen ton aan CO₂ equivalenten wordt op dit moment verwacht, dat hiervan 45 miljoen ton door middel van het CDM en 20 miljoen ton door middel van het JI gerealiseerd zal worden. Voor de eerdergenoemde 65 miljoen ton geldt dat Nederland deze uiterlijk begin 2013 geleverd moet hebben gekregen. Gegeven de huidige grote onzekerheden omtrent het moment van levering, is het op dit moment niet mogelijk om een realistische verdeling over de komende jaren te maken. Wel is nog steeds de verwachting dat Nederland aan zijn Kyoto-verplichtingen zal voldoen.

15

Wordt bij de besteding van 0,1% van het BNP aan milieu, natuur en water in ontwikkelingslanden voldaan aan de oorspronkelijke doelstelling dit in te zetten voor internationaal natuur- en milieubeleid met inachtneming dat gezonde ecosystemen een noodzakelijke voorwaarde zijn om de MDG's te kunnen halen? Kunt u inzage geven waar de 0,1% in 2009 en volgende jaren aan besteed gaat worden?

De besteding van de 0,1% BNP wordt ingezet voor internationaal natuur en milieubeleid binnen het kader van armoedebestrijding. Als onderdeel hiervan wordt ondersteuning verleend aan het duurzaam beheer van ecosystemen, waterbeheer, biodiversiteit, klimaat, hernieuwbare energie, milieueffecten, bosbeheer en dergelijke. Meer informatie treft u aan in bijlage 5 van de HGIS-nota (HGIS-uitgaven Natuur, Milieu en Water).

16

Zal het ook na 2011, wanneer de 500 miljoen extra gelden voor milieu uitgegeven zijn, het streven zijn om jaarlijks 0,1% BNP te investeren in milieu, natuur en water in ontwikkelingslanden?

Ja.

17

Kan onderbouwd worden hoe de ODA-raming voor 2009 is opgebouwd voor regionale stabiliteit en crisisbeheersing (artikel 2.5) en humanitaire hulpverlening (artikel 2.6)? Waarom wordt verondersteld (in bijlage 4 van de HGIS-nota) dat er in 2009 ca. € 86 mln minder nodig zal zijn voor crisisbeheersing en humanitaire hulpverlening dan in 2008?

De ODA-raming op artikel 2.5 bestaat uit bijdragen aan het Stabiliteitsfonds, wederopbouw en vrede en veiligheid en VN contributies voor crisisbeheersingsoperaties. De ODA-raming op artikel 2.6 bestaat uit humanitaire hulpverlening, algemene bijdragen aan UNHCR en UNWRA en algemene bijdragen aan het Wereldvoedselprogramma. Ten aanzien van de mutatie op deze twee (sub)artikelen in 2009 ten opzichte van 2008 geldt dat de aard van de samenwerking in fragiele landen met zich meebrengt dat het moeilijk is om de uitgaven te ver in de toekomst te plannen. Omstandigheden in deze landen vragen om een constante aanpassing van de planning aan de realiteit op dat moment. De uitgaven voor met name de landenprogramma's zullen dan ook per jaar op basis van de dan bestaande inzichten en mogelijkheden die zich voordoen verder meerjarig worden ingevuld. Voor humanitaire hulp geldt dat het structurele budget dat beschikbaar is in de begroting voor 2009 niet is gewijzigd ten opzichte van de oorspronkelijke raming voor 2008. Bij humanitaire hulp is het verloop van de uitgaven echter afhankelijk van de ontwikkelingen gedurende het begrotingsjaar, waaronder het aantal natuurrampen. Mocht het budget gedurende 2009 ontoereikend blijken, dan wordt bezien of verhoging mogelijk is. Zie ook het antwoord op vraag 120 bij de Begroting.

18

Wat is de verklaring voor het feit dat uit bijlage 4 van de HGIS-nota blijkt dat in 2009 de post multilaterale ontwikkeling banken en fondsen ruim verdrievoudigt en de raming voor EKI-kwijtschelding halveert ten opzichte van de begroting 2008? Wat is de reden dat deze ramingen per jaar zo enorm fluctueren? Kan een totaaloverzicht gegeven worden van alle posten binnen de HGIS die samenhangen met schuldkwijtschelding? Kan een totaaloverzicht gegeven worden van alle posten binnen de HGIS die samenhangen met macro-steun?

Nederland draagt in het kader van ontwikkelingssamenwerking via meerjarige algemene bijdragen bij aan multilaterale instellingen en fondsen. De omvang van de jaarlijkse bijdrage wordt mede bepaald in het licht van de beschikbaarheid van middelen en kan fluctueren. De fluctuatie in de ramingen voor EKI-schuldkwijtschelding heeft een andere reden. De afweging of een land voor EKI-schuldkwijtschelding in aanmerking komt wordt gemaakt op basis van een zogeheten schuldhoudbaarheidsanalyse, waarbij de criteria voor kwijtschelding in het kader

van de Club van Parijs zijn afgesproken. Daadwerkelijke kwijtschelding en begrotingsbelasting vindt pas plaats op het moment dat een land voor onderhandelingen naar de Club van Parijs komt. Nederland maakt onderdeel uit van de Club van Parijs, en verplicht zich aan een kwijtschelding indien in dit multilaterale forum daartoe is besloten. Het is vaak moeilijk te voorspellen wanneer een land zal hebben voldaan aan alle voorwaarden die aan schuldverlichting worden gesteld. Hierdoor kan het voorkomen dat de ramingen naar beneden (of naar boven) moeten worden bijgesteld. Dat is in 2008 het geval geweest. Er wordt daarbij aan gehecht te benadrukken dat de EKI-ramingen, die samen met het ministerie van Financiën worden opgesteld, nooit meer dan een goed geïnformeerde vooruitblik kunnen zijn.

Binnen de HGIS wordt schuldkwijtschelding opgenomen onder artikel 4.2 van de begroting van Buitenlandse Zaken en onder de post «toerekening EKI-kwijtschelding». Voor 2009 gaat het daarbij om de volgende bedragen voor schuldverlichting:

Artikel 4.2 Armoedebestrijding:	€ 54,8 mln
Toerekening EKI-schuldkwijtschelding:	€ 50 mln

Binnen de HGIS wordt macrosteun opgenomen onder de artikelen 2.5 en 4.2 van de begroting van Buitenlandse Zaken. Voor 2009 gaat het daarbij om de volgende bedragen voor macrosteun (exclusief schuldverlichting):

Artikel 2.5 regionale stabiliteit en crisisbeheersing:	€ 10,7 mln
Artikel 4.2 armoedebestrijding:	€ 178,5 mln

19

Kunt u aangeven waarom de totale uitgaven aan gezondheid (begrotingsposten 5.04 en 5.05) als percentage van de totale netto ODA van 9,5 in 2008, naar 9,2% in 2009 dalen terwijl internationale schattingen laten zien dat 15% van de totale ODA nodig is voor het behalen van de gezondheidsgerelateerde millenniumdoelen (wanneer alle donoren de 0,7% BNP norm halen)?

Schattingen voor wat nodig is aan fondsen om de MDG voor gezondheid wereldwijd te bereiken dienen met enige voorzichtigheid gehanteerd te worden. Wel is duidelijk dat willen we de MDG bereiken er meer geld nodig is. Dat is in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van de ontwikkelingslanden. In 2001 hebben Afrikaanse landen onderling afgesproken minimaal 15% van hun nationale begroting aan gezondheid te besteden. Slechts enkele landen hebben dit niveau bereikt. Ik spreek de Afrikaanse leiders daar op aan.

Ook donoren spelen hierbij een rol. Binnen mijn eigen beleid vormt (reproductieve) gezondheid een van de prioriteiten. Daarom stijgen in absolute termen de voorziene uitgaven op de genoemde artikelen 5.4 en 5.5 met ruim € 12 miljoen van 2008 naar 2009. Daarnaast komt de algemene begrotingssteun die Nederland geeft voor een deel ten goede aan de gezondheidssector.